مقالات آسانسور

بالابر معلولین و سالمندان؛ انواع، ابعاد و نکات انتخاب

نویسنده: مدیر هیراد صنعت تاریخ: ۱۴۰۰/۰۲/۰۸ زمان مطالعه: ۸ دقیقه بازدید: ۱۱۸

راهنمای انتخاب بالابر معلولین و سالمندان: انواع پلت‌فرم ویلچر، بالابر پله، هوم لیفت و نفربر، فضای لازم، ایمنی، ملاحظات ساختمان و مراحل سفارش.

بالابر معلولین و سالمندان چیست؟

بالابر معلولین و سالمندان دستگاه‌هایی هستند که کمک می‌کنند افراد دارای محدودیت حرکتی، مانند کاربران ویلچر، سالمندان و بیماران، بین ترازهای مختلف ساختمان بدون استفاده از پله جابه‌جا شوند. این صفحه انواع آن، فضای لازم، نکات ایمنی و مراحل انتخاب را به‌صورت کلی توضیح می‌دهد. گزینهٔ مناسب هر خانه یا ساختمان به فضا و نیاز کاربر بستگی دارد و باید با بازدید فنی تعیین شود.

انواع بالابر مناسب معلولین و سالمندان

پلت‌فرم ویلچر عمودی

پلت‌فرم عمودی سکویی است که ویلچر را همراه کاربر مستقیم بالا می‌برد. برای اختلاف ارتفاع کوتاه، مانند ورودی ساختمان یا چند پله، کاربرد دارد و به مسیر عمودی ثابت نیاز دارد. برای اختلاف ارتفاع بیشتر معمولاً از هوم لیفت یا آسانسور خانگی استفاده می‌شود.

بالابر پله و پله‌پیما

این دسته روی ریل کنار پله حرکت می‌کند. کاربر با صندلی یا پلت‌فرم کوچک بالا و پایین می‌رود. مدل صندلی‌دار برای کسی مناسب است که بتواند بنشیند و مدل سکودار ویلچر را حمل می‌کند؛ هر دو بدون ایجاد چاه نصب می‌شوند؛ اما شکل راه‌پله (مستقیم یا پیچ‌دار) و عرض کافی آن در انتخاب اثر دارد. برای آشنایی با گزینه‌های پله، بالابر پله را ببینید.

هوم لیفت و آسانسور خانگی

هوم لیفت کابین کوچکی است که بین دو یا چند طبقهٔ منزل حرکت می‌کند و معمولاً امکان استفادهٔ کاربر ویلچری را فراهم می‌کند. برای خانه‌ای با تردد روزانه بین طبقات معمولاً گزینهٔ راحت‌تری است، اگر فضا و سازه اجازه دهد. اطلاعات تکمیلی را در هوم لیفت و کاربرد هوم لیفت برای سالمندان بخوانید.

بالابر ریلی–ویلچری و نفربر

در ساختمان‌های عمومی، بالابر نفربر یا کابین ریلی می‌تواند ویلچر و همراه را بین طبقات جابه‌جا کند. بررسی بیشتر این گزینه در صفحهٔ بالابر نفربر آمده است. برای نمای کلی همهٔ دسته‌ها، انواع بالابر را ببینید.

چه کسی چه چیزی نیاز دارد؟

وضعیت کاربر	گزینه‌های قابل بررسی	نکتهٔ انتخاب
سالمند توانا در نشستن، با مشکل بالا رفتن از پله	بالابر پله، هوم لیفت	شکل راه‌پله و فضای کابین
کاربر ویلچر	هوم لیفت، پلت‌فرم عمودی، نفربر	ابعاد ورودی و چرخش ویلچر
بیمار نیازمند همراه	هوم لیفت یا نفربر با کابین بزرگ‌تر	فضای همراه و حمل تجهیزات
نیاز موقت پس از جراحی	راهکار موقت یا ساده‌تر	مدت استفاده و هزینهٔ کل

با تغییر توان حرکتی در آینده هم باید برنامه‌ریزی شود. بالابری که برای وضعیت فعلی کافی است، ممکن است چند سال بعد کافی نباشد.

فضا و ابعاد؛ چه چیزهایی باید بررسی شود؟

ابعاد کابین یا پلت‌فرم را از روی ویلچر کاربر، همراه احتمالی و مسیر ورود تعیین کنید، نه از روی جدول عمومی. موارد مهم عبارت‌اند از عرض درب ورودی، فضای چرخش ویلچر در مقابل بالابر، ارتفاع هر طبقه، وضعیت راه‌پله و امکان ایجاد چاه یا مسیر عمودی. ابعاد دقیق باید در بازدید فنی اندازه‌گیری و با مدل تطبیق داده شود. برای ایدهٔ کلی دربارهٔ ابعاد کابین‌های خانگی، ابعاد بالابر خانگی را بخوانید.

ایمنی و استفادهٔ مستقل

پیش از هر چیز، باید روشن باشد که کاربر قصد دارد به‌تنهایی از بالابر استفاده کند یا با همراه. ارزیابی توان تعادل، بینایی، شنوایی و دقت دست در فشردن شستی‌ها کمک می‌کند ساختار کنترل و حفاظ‌های بالابر درست انتخاب شود. برای بعضی کاربران، دکمهٔ بزرگ‌تر، دسته‌های جلوی دست و کمربند ایمنی در پلت‌فرم اهمیت زیادی دارد.

یک بالابر مناسب افراد دارای محدودیت حرکتی، باید حتی بدون کمک دیگران قابل استفاده باشد. این به معنای شستی‌های قابل دسترس، درب‌هایی که زمان کافی باز می‌مانند، تراز دقیق کابین با کف طبقه، دستگیرهٔ مناسب، امکان درخواست کمک در شرایط اضطراری و نشانه‌های صوتی و تصویری است. برخی ضوابط دسترس‌پذیری برای آسانسورها شامل این مواردند:

- ورودی بدون مانع و بدون شیب تند تا درب بالابر؛
- درب‌های خودکار با زمان باز ماندن قابل تنظیم؛
- دستگیرهٔ ثابت داخل کابین و در صورت نیاز صندلی تاشو؛
- دقت توقف در تراز طبقه برای عبور آسان ویلچر؛

- شستی احضار قابل دسترس در هر طبقه؛
- اعلام صوتی رسیدن به طبقه و جهت حرکت برای افراد کم‌بینا.

مقادیر دقیق این موارد را از ضوابط جاری کشور و مشاور ساختمان بپرسید، زیرا در ساختمان‌های عمومی و مسکونی متفاوت است.

ملاحظات برای خانه، آپارتمان و ساختمان عمومی

در خانهٔ ویلایی، معمولاً انتخاب آزادتر است و می‌توان مسیر عمودی را در فضای مناسب ایجاد کرد؛ هوم لیفت یا بالابر پله بسته به شکل خانه گزینه‌های رایج‌اند. در آپارتمان، فضای مشاع و نظر ساکنان در تصمیم اهمیت دارد و معمولاً بالابر پله یا پلت‌فرم کوتاه در ورودی کاربرد بیشتری دارد. در ساختمان‌های عمومی مانند مطب، مدرسه و مجتمع تجاری، دسترسی همگانی و ضوابط ویژهٔ دسترس‌پذیری مطرح است و معمولاً آسانسور یا بالابر نفربر مناسب‌تر است. هر فضا مسئلهٔ متفاوتی دارد و توصیهٔ کلی همیشه کافی نیست.

ملاحظات ساختمان و مجوزها

در ساختمان‌های آپارتمانی، نصب هر نوع بالابر یا تغییر راه‌پله معمولاً به موافقت مدیریت ساختمان یا مالکان نیاز دارد. به‌خصوص اگر بالابر در فضای مشاعی نصب می‌شود، پیش از سفارش با مدیر ساختمان هماهنگ کنید. اتصال به سازه، اثر روی مسیر خروج اضطراری و رعایت ضوابط دسترس‌پذیری باید بررسی شود. در ساختمان‌های اداری و عمومی، ضوابط دسترس‌پذیری برای معلولین الزام‌های جداگانه‌ای دارد که با مشاور ساختمان باید روشن شود.

فرایند سفارش بالابر برای معلولین و سالمندان

برای اینکه بازدید فنی نتیجهٔ بهتری بدهد، پیش از تماس چند اطلاعات را آماده کنید: عکس راه‌پله و ورودی، تعداد طبقات، نوع ویلچر یا وسیلهٔ کمکی، تعداد کاربران و بودجهٔ زمانی پروژه. هرچه اطلاعات دقیق‌تر باشد، مقایسهٔ گزینه‌ها سریع‌تر و واقع‌بینانه‌تر انجام می‌شود.

1. **تعیین نیاز:** توان حرکتی کاربر، نوع ویلچر، تعداد کاربران و تعداد طبقات را مشخص کنید.
2. **بازدید فنی:** کارشناس محل، راه‌پله و سازه را بررسی می‌کند.
3. **انتخاب گزینه:** بر اساس بازدید، گزینه‌های ممکن مقایسه می‌شوند.
4. **هماهنگی مجوزها:** موافقت مدیریت ساختمان و در صورت نیاز مراجع مربوط.
5. **ساخت، نصب و آموزش:** پس از نصب، نحوهٔ استفاده و کارهای اضطراری به کاربر آموزش داده شود.
6. **سرویس دوره‌ای:** برنامهٔ بازرسی و سرویس را از ابتدا در نظر بگیرید.

برای بررسی گزینهٔ مناسب فضای شما، با کارشناسان هیراد صنعت مشورت کنید. توجه کنید که تجهیزات پزشکی و پله‌پیمای

سیار (بدون ریل) حوزهٔ تخصصی خود را دارند و بهتر است گزینهٔ نهایی پس از بررسی فضا و نیاز پزشکی کاربر انتخاب شود. برای مقایسهٔ سایر انواع، به بالابر خانگی هم سر بزنید.

نکات استفادهٔ روزمره و نگهداری

بهتر است یک تمرین کوتاه با حضور کاربر و خانواده برگزار شود تا همه روش باز و بسته‌کردن درب، استفاده از شستی توقف و روش تماس اضطراری را بدانند. مرجع تماس شرکت سرویس‌دهنده را در محل قابل مشاهده بنویسید.

بالابر معلولین و سالمندان هر روز استفاده می‌شود و بنابراین به مراقبت منظم نیاز دارد. کاربر و همراهان باید روش استفادهٔ صحیح، کار با شستی اضطراری و رفتار در هنگام قطع برق را بدانند. ریل، درب‌ها، شستی‌ها و سنسورها را به‌صورت دوره‌ای بازدید کنید و هر صدا یا لرزش غیرعادی را به سرویس‌کار اطلاع دهید. سرویس دوره‌ای توسط فرد متخصص، عمر دستگاه را بیشتر می‌کند و از خرابی ناگهانی در مواقعی که کاربر به آن وابسته است جلوگیری می‌کند.

در منزل، مسیر ورود به بالابر را همیشه خالی نگه دارید و از قرار دادن اشیا روی ریل یا درب خودداری کنید. اگر کاربر دچار تغییرات بینایی یا شناختی است، ساده‌بودن کنترل‌ها و امکان استفاده با کمک همراه اهمیت بیشتری دارد.

مقایسهٔ سریع انتخاب‌های پرکاربرد

گزینه	مزیت	محدودیت
پلت‌فرم ویلچر عمودی	ورود مستقیم با ویلچر، مناسب اختلاف ارتفاع کم	برای ارتفاع زیاد مناسب نیست
بالابر پله	بدون نیاز به چاه	وابسته به شکل و عرض راه‌پله
هوم لیفت	راحتی و استفادهٔ روزانه بین طبقات	نیازمند مسیر عمودی و سازه
نفربر ریلی/عمومی	مناسب ساختمان‌های عمومی و ظرفیت بیشتر	فضا و هماهنگی بیشتر

پرسش‌های متداول بالابر معلولین و سالمندان

برای سالمندی که از پله بالا نمی‌تواند برود چه بالابری مناسب است؟

بسته به توان نشستن، شکل راه‌پله و فضا، بالابر پله یا هوم لیفت قابل بررسی است. بازدید فنی، گزینهٔ مناسب را مشخص می‌کند.

هوم لیفت برای کاربر ویلچر مناسب است؟

در بسیاری از مدل‌ها بله، به شرط آنکه ابعاد کابین و ورودی با ویلچر کاربر هماهنگ باشد. ابعاد را قبل از سفارش با ویلچر واقعی بسنجید.

آیا بیمار می‌تواند به‌تنهایی از بالابر استفاده کند؟

اگر شستی‌ها در دسترس و کنترل ساده باشند، بله؛ اما برای افرادی که ایمن نیستند، همراه ضروری است. سیستم اعلام خطر و

تماس اضطراری باید پیش‌بینی شود.

نصب بالابر در آپارتمان به چه مجوزی نیاز دارد؟

معمولاً موافقت مدیریت ساختمان یا مالکان و در صورت لزوم مراجع شهری. شرایط هر ساختمان فرق می‌کند و باید پیش از سفارش پیگیری شود.

حداقل فضای لازم برای نصب چقدر است؟

عدد ثابتی وجود ندارد؛ بسته به نوع بالابر، ابعاد ویلچر و شکل ساختمان تغییر می‌کند. بازدید فنی ابعاد را دقیق مشخص می‌کند.

قیمت بالابر معلولین چگونه تعیین می‌شود؟

نوع بالابر، تعداد طبقات، ابعاد، شرایط نصب و تجهیزات ایمنی قیمت را تعیین می‌کنند. برای قیمت روز با کارشناسان تماس بگیرید.